

[Socialministeren.]

Mill. Kr. eller mere; men som udviklet under Forhandlingerne om den nye Arbejdsløshedslov er ogsaa Arbejdernes Kontingenter i de senere Aar blevet saa store, at en Lettelse er bydende nødvendig, hvortil kommer, at over to Trediedele af disse mange Millioner indbetales af Medlemmer, hvis gennemsnitlige Aarsløn ligger mellem 1 500 og 2 500 Kr., altsaa en meget trykkende Byrde for disse ganske smaa Indtægter, der i Forvejen kun slaar til til det nødvendige. Til Gengæld for disse øgede Byrder for det offentlige paa Arbejdsløshedsforsikringens Omraade vil der altsaa, hvis Lovforslaget vedtages og Kasserne derefter gaar over til at oprette Krisefonds, indtræde en betydelig Formindskelse særlig af Hjælpkassernes Udgifter, en Formindskelse, som jeg dog meget forsigtigt kun har beregnet til 3½ Mill. Kr. aarlig i Aar med gennemsnitlig Arbejdsløshed.

Den tredie Lov, eller rettere det tredie Lovkompleks, er altsaa det her foreliggende Forslag til Lov om Folkeforsikring, der omfatter den hidtidige Lovgivning om Sygekassevæsen, Invalidforsikring og Aldersrente, men alle disse Love er sammenarbejdet og omarbejdet, saaledes som jeg nu skal gøre Rede for. Medens det, alle Hensyn taget i Betragtning, vilde være praktisk umuligt og politisk set en halsløs Gerning at søge andre Grundprincipper for den frivillige Sygekassebevægelse eller for Invalidforsikringen, efter at ogsaa her det gældende System er nøje indarbejdet gennem Aarene, saa har der jo i Aartier i store Kredse af Befolkningen været og er endnu stadig Tale om Indførelse af en tvungen Forsikring i Anledning af Invaliditet, særlig som Følge af Alder. Mange Kommissioner har i Aarenes Løb set Lyset i den Anledning, og der foreligger jo endda i Øjeblikket paa Rigsdagens Bord et Forslag om en almindelig Tvangs-Folkeforsikring, fremsat af det konservative Folkeparti. Der vil derfor være Grund til i Korthed at berunde, hvorfor Regeringsforslaget har bevaret den vederlagsfri Aldersrente i sit Forslag om Folkeforsikring.

Der er jo ved al social Forsikring i Forhold til anden Forsikring i Almindelighed det ejendommelige, at den enkelte Forsikringstager ingenlunde selv yder den Forsikringspræmie, som han ved en rent forsikringsteknisk Beregning skulde bære for at opnaa Forsikringssummen til sin Tid. I Forholdet til den enkelte Borger indeholder Socialforsikringen altid et væsentligt — større eller mindre — Moment af Forsø-

gelse, en Hjælp til Selvhjælp. De nuværende Oppositionspartier og deres Presse er jo ikke utilbøjelige til at fremsætte den Paastand, at vi andre i Modstridning til dem skulde være Modstandere af Forsikring og i Stedet foretrække den rene Understøttelseslovgivning. Dette er dog ingenlunde Tilfældet. Vi benægter ikke, at der i Socialforsikringen er et væsentligt Moment af Selvhjælp, som enhver Forsørgelse mangler, og at det selvfølgelig er af stor Betydning for et hvilket som helst Samfund, at enhver Borger i dette gør, hvad han kan, for at klare sig selv. Vi undervurderer heller ikke Betydningen af, at Borgeren gennem Ydelsen af sit Kontingent til vedkommende Forsikring selv faar en Forestilling om, at han her i Virkeligheden har betalt Modydelsen, uanset at de offentlige Tilskud maaske overstiger Præmien, Kontingentet, mange Gange. Socialforsikringen har med andre Ord ogsaa efter vor Opfattelse visse psykologiske Bivirkninger i Retning af at ranke den enkelte Selvfølelse og Selvstændighed, Bevidstheden om sit eget Værd som fri og selvstændig Borger i Samfundet, som Forsørgelsen ogsaa af en ikke ringe etisk Værdi, vel at mærke, saa længe der er Tale om en frivillig Forsikring.

Derimod har man aldrig kunnet højne Moralen ved direkte Tvangsforanstaltninger, heller ikke ved Skatter. Og en Tvangsfolkeforsikring er jo ikke noget andet end en ny Skat; den er en Kopskat, der altid vil vende den tunge Ende nedad. Men hele dette Problem er jo saa gennemdiskuteret herhjemme, allerede i Anledning af den store Kommissionsbetænkning af 1914, at jeg, ogsaa af Hensyn til Tiden, skal nøjes med nogle faa Bemærkninger.

Jeg vil da først med et Par Ord se paa Sagens nationaløkonomiske Side. I en meget interessant Kronik i „Politiken“ for 9. April i Aar undersøger cand. polit. Jørgen Pedersen dette Problem nationaløkonomisk. Han vender sig først mod det Argument, at en Tvangsforsikring i Kraft af Opsparing af en stor Forsikringsfond vilde gardere os i Fremtiden. Denne Tankegang er i hele sit Væsen udpræget privatøkonomisk; thi saa længe der kun er Tale om en lille Del af Befolkningen, der saaledes sikrer sig, kan denne altid regne med ogsaa om 20—30 Aar — hvis der ikke kommer en Verdenskrig — at beholde den Pengeindtægt, den saaledes har sikret sig, ganske vist paa den øvrige Befolknings Bekostning; for der ligger jo intetsteds i Samfundet en Fond af Livsgoder, beregnet paa en, fra